

TENDANCES ACTUELLES DE L'ÉVOLUTION DU CRÉDIT AGRICOLE BANCAIRE

TENDINȚE ACTUALE ÎN EVOLUȚIA CREDITULUI AGRICOL BANCAR

EVTODI Daniela, studentă, Specialitatea: FB

Academia de Studii Economice din Moldova

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61

e-mail: evtodi.daniela@ase.md

Abstract: *L'agriculture a toujours été un secteur important pour l'économie de la République de Moldova. La promotion du crédit agricole est extrêmement importante parce que cela détermine une accélération du développement économique et social durable par la capitalisation supérieure au potentiel agricole. Dans le même temps, nous mentionnons que le crédit agricole bénéficie d'une attention particulière de la part des institutions de crédit - banques, organismes de prêt non bancaires, etc. Ainsi, l'analyse des tendances du crédit agricole est importante pour mettre en évidence quels sont les problèmes et les solutions en vue de moderniser le crédit bancaire du secteur agricole.*

Mots clés: *crédit agricole, financement, portefeuille crédit, banque, agriculture.*

JEL CLASSIFICATION: G21

INTRODUCERE

Agricultura, fiind unul dintre pilonii economiei Republicii Moldova, reprezintă sectorul care necesită multiple cheltuieli și investiții permanente în utilaje și resurse, ceea ce subliniază importanța subiectului cercetat prin prisma creșterii indispensabile a rolului creditului bancar în acest sector și a motivării producătorilor agricoli prin facilitarea condițiilor de creditare, dar și eliminarea barierelor și neajunsurilor cu care se pot confrunta. Chiar dacă creditarea agriculturii este un proces destul de riscant pentru instituțiile financiare, în țara noastră acestea continuă să vadă în agricultură o valoare și tind să o dezvolte.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Analiza surselor bibliografice. Cercetarea efectuată se bazează pe analiza datelor cu privire la portofoliile de credit, furnizate de cele 11 bănci din republică, a practicilor pe care le au băncile în creditarea agrară, dar și a cadrului legal din domeniul financiar și surselor de specialitate ce oferă informații veridice cu privire la întreg procesul de creditare bancară.

Descrierea metodei de cercetare utilizată. Informația reflectată în acest studiu și modul de abordare a problemei cercetate cuprinde baza metodologică ce constă în utilizarea metodelor tradiționale de analiză și anume logica formală și dialectică: abstracția științifică, analiza și sinteza, inducția și deducția. Subiectul cercetat pretinde în utilizarea metodelor statistice de investigație științifică, astfel încât asocierea metodelor menționate să permită formarea unor viziuni clare asupra tendințelor creditului agricol în țara noastră.

Rezultatele obținute. Agricultura fiind unul dintre cele mai semnificative sectoare ale economiei naționale, dar și unul dintre cele mai vulnerabile, necesită o susținere financiară eficientă în laturile sensibile ale sale. Creditul agricol a avut dintotdeauna o contribuție majoră și un aport deosebit în susținerea producătorilor agricoli, cu scopul de a majora productivitatea muncii în acest sector, însă, în sistemul bancar național, creditul în sectorul agricol este perceput ca fiind unul riscant, dependent în cea mai mare măsură de capriciile naturii.

Suntem martori ai situației actuale, când Republica Moldova și alte țări din lume se confruntă cu o criză economică excepțională, circumstanță în care ne propunem să analizăm evoluția creditului agricol.

Astfel, în tabelul 1, este prezentată evoluția ponderii creditului agricol în portofoliul de credit al sistemului bancar național, în perioada 2018-2022, în lei.

Tabelul 1. Evoluția ponderii creditului agricol în portofoliul de credit al sistemului bancar din Republica Moldova, în perioada 2018- 2022, %

Bănci	Ani				
	2018	2019	2020	2021	2022
B.C., „Moldova-Agroindbank” S.A.	6,47	7,16	9,09	7,93	8,27
B.C. „COMERTBANK” S.A.	9,77	11,11	8,00	6,65	5,31
B.C. „EuroCreditBank” S.A.	13,74	16,62	20,83	16,06	18,82
B.C. „Energbank” S.A.	13,16	11,02	9,05	7,51	5,65
B.C. „Eximbank” S.A.	5,92	8,70	6,14	6,87	1,93
„FinComBank” S.A.	12,07	12,51	15,90	14,01	14,16
OTP Bank S.A	2,99	3,30	4,48	4,74	5,62
B.C. „Moldindconbank” S.A	4,37	2,99	3,73	2,74	2,98
B.C. „ProCreditBank” S.A	31,55	30,48	30,05	28,90	25,71
B.C.R. Chișinău S.A.	0,34	0,56	4,48	3,11	2,50
B.C. „Victoriabank” S.A	7,32	5,97	5,13	3,75	3,30

Sursa: calcule realizate de autor în baza sursei [1]

Din cele reprezentate în tabel, se remarcă că ponderea creditului agricol în portofoliul de credit al sistemului bancar, în pofida unei creșteri constante până în anul 2020, a înregistrat o scădere semnificativă în ultimii doi ani analizați, de exemplu de la o pondere de 13,16% în 2018 s-a ajuns la 5,65% în 2022, cu referire la portofoliul de credit al B.C. „Energbank” S.A. Acest lucru se explică prin faptul că anticipând procesele inflaționiste, Banca Națională a Moldovei a început în a doua jumătate a anului 2021 să crească rata de bază, să înăsprească politica monetară, să scumpească banii, descurajând astfel creditarea.

Totodată, menționăm că agricultura rămâne a fi neatractivă pentru investiții din partea sectorului bancar, cercetarea efectuată demonstrând reținerea băncilor în ceea ce ține de creditarea sectorului agrar. Cu toate acestea, se observă că banca cu cea mai mare pondere a creditelor agricole în portofoliul de credit este B.C. „ProCreditBank” S.A., constituind aproape 1/3 din totalul acestuia. Pe parcursul anului 2022, B.C. „ProCreditBank” S.A. a acordat 172 de credite în sectorul agrar, din total număr de credite-1997. Ne bucură faptul că anual această statistică se schimbă în favoarea agriculturilor, întrucât ponderea creditelor agricole se mărește în structura portofoliului de credite al B.C. „ProCreditBank” S.A., dar scade la restul băncilor. În figura 1, sunt prezentate datele cu referire la creșterea absolută a portofoliului de credit agricol a B.C. „ProCreditBank” S.A., în perioada analizată. Datele prezentate în monedă națională, cât și exprimate în valută, ne permit în detaliu analiza tendințelor creditului agricol în portofoliul acestei bănci.

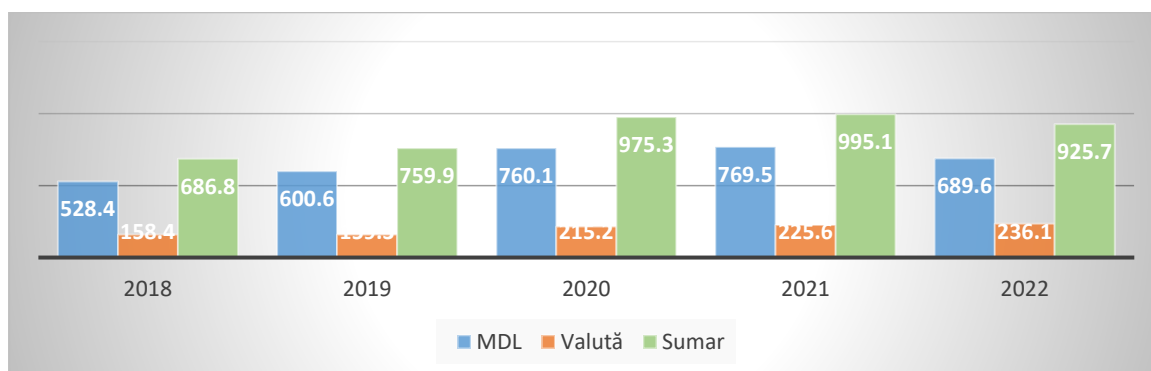

Fig. 1. Creșterea absolută a creditului agricol în portofoliul de credite a ProCredit Bank, în perioada 2018-2022, mln MDL

Sursa: realizat de autor în baza sursei [2]

Informația reflectată în diagramă ilustrează tendințele cantitative ale creditului agricol în portofoliul de credite al B.C. „ProCreditBank” S.A. După cum se observă, valoarea portofoliului sumar consolidat al creditului agricol a crescut de la 686,8 mln lei în 2018, până la 925,7 mln lei în 2022. În același timp valoarea portofoliului consolidat în monedă națională a crescut de la 528,4 mln lei până la 689,6 mln lei, iar valoarea portofoliului consolidat în valută s-a majorat de la 158,4 mln lei până la 236,1 mln lei. În această ordine de idei, observăm o tendință de creștere a creditului agricol, întrucât de-a lungul activității băncii B.C. „ProCreditBank” S.A., ramura agricolă a fost vectorul principal pe care l-a urmat, oferind suport financiar accesibil și avantajos pentru producătorii agricoli [3].

Așadar, pe plan general, analiza evoluției creditului agricol în sistemul bancar național indică tendințe de încetinire a creditării sectorului agrar, ca urmare a influenței unei game largi de factori ce diminuează cererea, dar și oferta de credite agricole. În primul rând, a împrumutată activitatea agrară, este o tranzacție riscantă, ținând cont de profiturile relativ mici pe care le obțin, întrucât există o dependență foarte mare de factorii climaterici, ceea ce îi face slabi pe debitori în fața angajamentelor de rambursare. Totodată și costurile ridicate la inputuri(îngrășămintele chimice care în 2022 față de anul 2020 au crescut triplu) taie din profiturile agriculturilor, generând deficite enorme. Alți factori ce complică accesul la resurse financiare pentru agenții economici, gospodării și fermieri privați sunt: lipsa istoriei de credit, lipsa garanțiilor sau cu un grad scăzut de lichiditate (tehnica fiind uzată și veche), diferențierea făcută de către instituțiile financiare între clienți etc [4].

Din cele expuse, menționăm necesitatea identificării unor soluții, în vederea stimulării acordării creditelor agricole în sistemul bancar național.

O primă măsură așteptată din partea băncilor comerciale este elaborarea unor abordări personalizate față de cerințele solicitanților, prin ajustarea ofertelor la nevoile agricultorilor, care sunt foarte diverse și necesită analiză individuală(rata dobânzii, termenul de scadență, garantarea etc) . Este important de a analiza ce anume îi limitează și oprește pe agricultori în apelarea la un credit bancar, pentru a avea posibilitatea de a îmbunătăți aspectele respective.

Rata dobânzii rămâne a fi principalul impediment pentru producătorii agricoli care le împovărează decizia de a recurge la un credit bancar, aceasta fiind destul de ridicată. În acest sens, subvenționarea dobânzii ar fi soluția optimă pentru susținerea ramurii respective, în special când sub influența anumitor factori de orice natură, fermierii au capacități reduse de plată.

La fel de importantă este și asigurarea riscurilor în agricultură cu scopul de a proteja investițiile financiare realizate și a minimiza riscurile. Băncile, de asemenea, necesită sprijin în instruirea și gestionarea riscurilor specifice sectorului agrar, atâta timp cât agricultura reprezintă un domeniu complex și dependent de capriciile naturii.

Încetarea activităților agricole pentru Republica Moldova din cauza lipsei finanțării ar reprezenta o cotitură gravă pentru economia țării noastre. Acest lucru nu înseamnă altceva decât producție agricolă mai puțină, mai multe importuri, mai puține exporturi- o serie de efecte negative provocate în lanț. În acest sens, considerăm necesară susținerea producătorilor agricoli în dorința lor de investire într-un sector atât de reprezentativ al țării noastre, pornind în primul rând de la implementarea unui program special care să asigure agricultorii cu credite preferențiale. Mai exact 0 % în primii doi ani, adică credite fără dobândă și aplicarea unei dobânzi mai mici decât pentru creditele obișnuite, în următorii ani. Împreună cu statul, instituțiile bancare pot contribui la prosperarea agriculturii în Republica Moldova, mai ales că la etapa actuală băncile dispun de suficiente lichidități pentru a oferi aceste credite.

CONCLUZII

Dezvoltarea durabilă a sectorului agricol în țara noastră este practic imposibilă fără un influx permanent de resurse financiare.

Rolul creditului agrar este de a susține financiar inițiativele investiționale ale producătorilor agricoli din țara noastră și de a acoperi cheltuielile considerabile cu care se confruntă în activitatea agrară. Până la obținerea veniturilor proprii, creditul bancar este „colacul de salvare” în cazul incapacităților temporare de plată, în așa mod oferind șansa agricultorilor de a avânta în activitatea agrară, doar dacă rezultatul financiar nu va fi influențat de anumiți factori, cum ar fi cei naturali.

Accesul la resurse financiare și credite ieftine sunt condiții primordiale pentru dezvoltarea agriculturii. În pofida faptului că reprezintă un sector riscant, menționăm că agricultura trebuie să fie susținută de către instituțiile bancare, acestea fiind capabile de a se adapta la cerințele producătorilor agricoli. Observăm în ultima perioadă faptul că agricultorii apelează din ce în ce mai rar la un credit bancar, ceea ce reprezintă un semnal de alarmă pentru instituțiile bancare din țara noastră, care ar trebui să se conformeze cerințelor agrare.

Promovarea creditului agricol trebuie să fie o prioritate la nivel de economie, ținând cont de faptul că acesta deține o pondere importantă în Produsul Intern Brut al țării (4,4%). Susținerea din partea statului și a instituțiilor bancare a sectorului agricol va impulsiona productivitatea în acest sector, însă extrem de important ar fi ca mărirea volumului de finanțare a agriculturii să fie însoțit de o eficiență mai mare în utilizarea fondurilor.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

- [1] Banca Națională a Republicii Moldova, *Structura portofoliului de credit pe sectorul bancar*. <https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/drsb/DRSB7.xhtml>
- [2] Banca Națională a Republicii Moldova, *Structura portofoliului de credit a ProCredit Bank*. <https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/drsb/DRSB7.xhtml>
- [3] ProCredit Bank, *Creditarea sectorului agrar*. https://www.procreditbank.md/ro/Credite_agro
- [4] STRATULAT, Oleg. *Creditul agricol în sistemul bancar național: analize, tendințe, perspective*. Economica, Chișinău, 2022, nr. 1. -P. 63-72. categoria B ISSN 1810-9136.

Coordonator științific: STRATULAT Oleg, dr., conf. univ.

Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61
e-mail: stratulat.oleg@ase.md